

НАУКОВЕ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ ТА СИСТЕМАМИ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІУМУ

В статті зроблена спроба розглянути феномен наукового управління суспільними процесами як фактор забезпечення сталого розвитку суспільства. Автор вказує на необхідність відродження ідей наукового управління суспільством, реалізуючи їх через сучасні форми управлінської діяльності, зокрема через технології електронного урядування. Автор вказує на суперечливі тенденції залучення досягнень наукової діяльності до сфери управління, акцентуючи увагу на необхідності гуманізації управлінських відносин через трансформацію загальної системи суспільних відносин.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Колізії, які супроводжують сучасні процеси суспільного розвитку змушують наукове співтовариство шукати ключі до їх ефективного розв'язання. Звичайно, для багатьох є зрозумілим факт того, що значна частина сучасних глобально-локальних проблем суспільства пов'язані з дисфункціональністю суб'єктів управління та неефективністю процесів управлінської діяльності на різних рівнях її здійснення.

Ведучи мову про теоретичні та методологічні засади наукового управління соціальними системами та процесами, варто враховувати закономірності суспільного розвитку, незважаючи на те, що останнім часом доводиться все частіше чути про заперечення існування останніх. Деякі дослідники іноді йдуть далі і запевняють у «непідвладності» суспільного життя будь-яким науковим поясненням, а тим паче – науковому управлінню. Повинні одразу заявити про свою принципову дослідницьку позицію, яка ґрунтується на переконаності стосовно об'єктивного характеру законів розвитку суспільства, з одного боку, і можливості здійснювати свідоме управління суспільними процесами, – з іншого. Разом з тим, важливим моментом є розгляд управління у контексті об'єктивних умов та суб'єктивних факторів його здійснення. Адже, «особливістю управління суспільними процесами є наявність трьох типів, трьох механізмів управлінського впливу на суспільну систему: стихійного, свідомого та свідомо-наукового» [8,7]. Саме свідомо-науковий тип управління нас цікавитиме в даному дослідженні. Одним з ключових питань нашого дослідження є відповідь на питання: за яких умов стає можливим створення системи наукового управління соціальними процесами і системами?

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Іманентною рисою сучасних модернізаційних процесів у суспільстві є ускладнення управлінських завдань пов'язаних з необхідністю вирішення проблем забезпечення сталого розвитку соціуму, що невідворотно передбачає запобігання соціальним конфліктам локального та глобального характеру, а також створення умов для економічного зростання та здійснення гуманістичної перспективи розвитку людства. Нагадаємо, що концепція сталого (стійкого) розвитку передбачає не тільки гармонізацію та збалансованість трьох вимірів життєдіяльності суспільства – економічного, екологічного та соціального, – вона також вимагає відповідного функціонування соціальних, економічних та політичних інститутів.

Звичайно, в умовах перманентної суспільної кризи створення наукових засад забезпечення сталого розвитку є, з одного боку, – завданням першої невідкладності, а з іншого – завданням серйозної складності. В першу чергу, це пов'язано з тим, що розвиток продуктивних сил в сучасній Україні, як це не парадоксально, має регресивний характер. Йдеться про повільне та системне виродження людського капіталу, зокрема, в його освітньо-науковому вимірі. В цивілізаційному масштабі можна сказати, що завдання закладені в Йоганнесбурзькій декларації зі сталого розвитку щодо формування засад соціальної справедливості, розширення доступу до освіти, боротьби з бідністю не були досягнуті і про це було відзначено на Конференції ООН зі сталого розвитку в Ріо-де-Жанейро у 2012 році. В таких умовах соціальне управління повинне враховувати сучасні виклики, які пов'язані з дегуманізацією суспільних відносин, поглибленням соціальних нерівностей, дисфункціональністю органів державного управління тощо.

Саме тому варто досліджувати характер і способи здійснення соціального управління, які іманентні сучасним суспільствам. Ми припускаємо, що управління є ключовим фактором забезпечення сталого розвитку, а відтак пропонуємо тлумачити цей розвиток як розвиток керований, тобто такий, в якому враховується об'єктивність соціальних законів і, водночас, здійснюється цілеспрямована раціоналізація управлінських впливів на основі гуманістичних принципів. Наша позиція співзвучна з думкою Д.К. Потресова, який зазначає, що ситуація, за якої здійснюється розумно керований розвиток людини, суспільства і природи, а задоволення життєвих потреб населення здійснюється без шкоди для інтересів майбутніх поколінь, називається ноосферне управління або сталий розвиток [13]. В цьому контексті нагадаємо, що концепцію ноосфери обгрунтував великий український вчений В.І.Вернадський, який вважав, що відсутність керованості розвитком людської діяльності несе у собі загрози, які нам важко передбачити, а тому подальший поступ людської цивілізації у планетарному масштабі повинен скеровувати Розум.

Варто нагадати, що управління є ключовою соціальною функцією людини з моменту виникнення суспільства, адже «будь-яка безпосередньо суспільна або спільна праця, здійснювана в порівняно великому масштабі, потребується більшою чи меншою мірою в управлінні, яке встановлює узгодженість між індивідуальними роботами і виконує загальні функції, що виникають з руху усього виробничого організму на відміну від руху його самостійних органів. Окремий скрипаль сам управляє собою, оркестру потрібен диригент» [11, 342]. Загалом, в наукових публікаціях обгрунтовано, що управління (в нашому випадку соціальне) є певним видом людської діяльності щодо системної організації, упорядкування і перетворення суспільного буття. Важливо враховувати саме ту позицію, яка представляє управління як форму суспільного буття, як процес суспільних відносин – об'єктивно-всезагальних, які визначають людський розвиток, і суб'єктивно-специфічних, характерних для конкретних соціальних систем. Важливим є для нашого аналізу є думка А.Г. Булак про те, що управління, яке є видом людської діяльності і, таким чином, формою суспільного буття, об'єктивно є складовою історичного процесу, в ході якого воно розвивається і модернізується зі суспільством у цілому, не втрачаючи при цьому своєї основної функції – забезпечення його єдності [7] і стійкості.

В нашому дослідженні ми схилиємося до тлумачення наукового управління суспільними процесами та системами як якісно нового типу соціального управління, який відповідає природі і цілям гуманістичної модернізації суспільства. По суті, наукове управління суспільством – це система суспільних відносин та відповідних їй соціальних структур, розвиток і функціонування яких підпорядковані цілераціональному, свідомо-

науковому впливу, за умови співпадіння цілей суб'єкта і об'єкта управління та врахування об'єктивних закономірностей розвитку соціуму.

Сьогодні ми спостерігаємо трансформації самої сфери публічної політики та управління, яка стає багатошаровою і урізноманітненою, перш за все за складом її учасників. Як вважає Сморгунов Л.В., «теоретично це виражається в концепціях мережевого публічного управління, багаторівневого публічного управління, управління через спільноти. Тут є свої небезпеки, але очевидна трансформація публічності. У таких системах публічного управління держава починає все сильніше брати на себе функцію громадської координації взаємодій, протистоячи сімейним, клановим, тобто партикулярним, її формам. [14, 89]. Саме сфера публічного управління сьогодні потребується в науковому підході. Проте, існує ризик суто декларативного і демонстративного залучення науки до публічного управління, а також загроза використання досягнень науки суто для зміцнення політичної влади та витончено-технологічного застосування державно-управлінського апарату у формі, яка колись добре була охарактеризована в працях класиків марксизму.

Відзначимо, що постановка питання про зв'язок наукового управління суспільством з забезпеченням сталого розвитку в сучасних вітчизняних наукових публікаціях зустрічається вкрай рідко. Пов'язано це з тим, що сам категорійний блок «наукове управління суспільством» частіше вживався в межах радянської наукової традиції і тому багато сучасних дослідників відмітаючи ідеологічні нашарування дуже часто відвертаються і від змістовних та ґрунтовних ідей. Нагадаємо, що теоретичною розробкою проблематики, пов'язаної зі здійсненням наукового управління суспільством займалися такі радянські дослідники як: академік В.Г. Афанасьєв, академік Д.М. Гвішиані, Ж.Т. Гощенко, Б.А. Гаєвський, Л.М. Каралетян, Я.Н. Ханеліс, А.Ф. Зверєв, А.Х. Хазієв, Д.І. Правдін, П.Н. Лебєдєв, В.В. Косолапов, Н.С. Бозов, С.А. Яцкевич та інші. Окреме місце займають ідеї О.О. Богданова, закладені ним в тектології. Серед сучасних пострадянських дослідників особливо варто виділити Д.Є. Григоренка, Ю.В. Бєх, Г.В. Осипова, М.К. Горшкова, М.І. Шишкіна, А.Г. Булак та інших.

Важливими для дослідження проблем наукового управління процесами і системами є класичні філософсько-соціологічні ідеї А.Сен-Сімона, Ш. Фур'є, Р.Оуєна, К. Маркса та інших.

Вважається, що сам термін «наукове управління» запропонував Луїс Брандейс, а ідеї наукового управління розвивав та впроваджував Ф.У. Тейлор. Проте у нього наукове управління було спрямоване здебільшого на осягнення проблем, які стосуються організації праці і управління на конкретних підприємствах і загалом не застосовувалося до сфери управління великими соціальними групами чи процесами. Крім того, в західній науковій управлінській думці проблематику наукового управління на «локальному рівні» розвивали Ф. Гілбрейт, Л. Гілбрейт, Г. Гант, А. Файоль та інші.

В західній науковій традиції сьогодні плідно розвивається концепція «smart governance», яка багато в чому співзвучна з ідеями наукового управління соціальними процесами та системами. Серед відомих теоретиків цього напрямку варто назвати Г. Вільке [3], Г. Шолль та М. Шолль [2], П. Родрігеса-Болівара, Я. Лін, С. Гіртмана. Ці ідеї часто пов'язуються з розвитком цікавої проблематики щодо формування соціального колективного розуму. Цікавим у цьому напрямку є дослідження італійських фахівців з Неапольського університету К. Касабарри, Х. Амітрано, А. Альфано, Ф. Біфулцо, які спробували розвинути ідеї «smart governance» крізь призму досягнення цілей сталого розвитку та державно-приватного партнерства [1]. Звичайно, існує й «буржуазно-вульгаризоване» трактування

ідеї «smart governance», яке виявляється у позиції фахівців компанії CGF Research Institute Pty Ltd, викладеній в доповіді про розвиток Smart-управління в Сінгапурі: «хороше корпоративне управління базується на «інтелектуальній гідності», а не просто на дотриманні норм і правил; капітал тече до тих компаній, які практикують цей тип ефективного управління» [4].

Важливе значення для розвитку теоретико-методологічних засад наукового управління суспільством має кібернетичний підхід, який розвивався у працях Н. Вінера, С. Біра, К. Шеннона, а також вітчизняних вчених В.М. Глушкова, А.І. Китова, О.А. Ляпунова, О.Г. Івахненка, М.З. Згуровського та інших. Цей підхід спирається на постулат про інформаційну природу управління. В тісному зв'язку з кібернетичним підходом у розкритті сутності управління перебуває і системний підхід. В своїх попередніх публікаціях та виступах на конференціях автор вже обґрунтовував глобальне значення системи ЗДАС (ОГАС) для створення і функціонування системи наукового управління суспільством в межах держави, яке не змогли зрозуміти і належно оцінити очільники колишнього СРСР. Сьогодні вищезазначені ідеї мають продовження в розвитку електронного урядування, що являє собою один з найперспективніших напрямків модернізації публічного управління та адміністрування. Йдеться про те, що використовуючи потенціал електронного урядування, соціум може отримати більш прозору та демократизовану систему управління соціально-економічними процесами, в якій частково можуть бути подолані корупційні явища.

Розглядаючи різні підходи до концепту «наукове управління», звернемося до міркувань російського дослідника М. Александрова, який вказує на дві діаметрально протилежні позиції, що характерні управлінській діяльності в сучасних конкретно-історичних умовах. Перша позиція – це відсутність будь-яких фіксацій «наукового управління» в сучасному суспільстві, при якому використання владою результатів наукових досліджень є радше винятком, аніж правилом (прикладом є використання експертного знання). Друга позиція – проектна. В цьому випадку, на думку автора, проектувальнику наука не потрібна, оскільки наука шукає детермінанти, а проектувальнику потрібне досягнення його цілей. Він звертається до даних науки не для обґрунтування ухвалення рішень, а в процесі розробки програми реалізації своїх цілей. Тут на науку дивляться винятково як на служницю, завдання якої – гарно презентувати те, що від неї вимагають. Акцентуючи увагу на «смерті науки» у 20-му столітті, автор проводить таку саму паралель і до «наукового управління» [6]. В цьому контексті, зазначимо, що подібна позиція автора є занадто «фаталістичною», адже теза про «смерть науки» навіть за умов засилля сучасного постмодернізму є перебільшенням, радше вести мову про штучно створену ситуацію методологічної неповноцінності науки...

Заслуговує на увагу підхід до з'ясування сутності наукового управління, представлений Д. Григоренком в своєму дисертаційному дослідженні та інших публікаціях. Так, розглядаючи зв'язок наукового управління суспільством і проектами науки, автор слушно зауважує на тому, що в межах діалектичного проекту науки ухвалення рішення завжди зорієнтовується на об'єктивну дійсність, на специфіку управлінської ситуації [9]. В такому випадку уникається шаблонність управлінських рішень та їхня універсальність, адже рішення завжди являє собою відображення об'єктивних умов і суб'єктивних факторів, в рамках яких воно приймається. Автор акцентує увагу на важливості дотримання діалектичного принципу всезагального зв'язку, коли будь-яке рішення, що ухвалюється співвідносно з об'єктивними умовами і суб'єктивними факторами життя суспільства,

здійснюється в системі всезагального зв'язку і не може бути вилученим з неї. По суті, відтворюючи марксистську теорію управління (звичайно, в цілісному вигляді її не було сформульовано), автор вказує, що рішення постає як практичне осягнення всезагального зв'язку явищ, що відображає об'єктивні зв'язки соціальних явищ і процесів, які відбуваються в конкретний момент життя суспільства [Там само]. Погоджуючись з тим, що у відповідності до законів і принципів діалектики та теорії пізнання, прийняття рішення повинне бути результатом відображення діалектики об'єктивних умов і суб'єктивних факторів системі всезагальних системних зв'язків, відзначимо, що управління повинне також враховувати можливі сценарії розвитку суспільних відносин у майбутньому, а це можна здійснити, знов-таки, базуючись на діалектичній методології.

Однією з умов ефективного наукового управління суспільними процесами та системами є постійна інформаційна підтримка управлінської діяльності. Причому інформація повинна буди надійною та достовірною. Можна погодитися з думкою про те, що «інформація є також ключовим елементом інтеграції різних секторів економіки і адміністративних рівнів до процесу прийняття рішень...» [5]. В свою чергу, розуміючи важливість інформації різних видів (економічна, технічна тощо) ми приділяємо серйозну увагу забезпеченню управління саме соціологічною інформацією, адже Т. Єрескова слушно відзначає, що «впровадження соціологічного забезпечення в механізм розробки та прийняття управлінських рішень як раціональне поєднання соціального та управлінського аспектів може сприяти його удосконаленню, зокрема за рахунок: 1) надання якісної експертної допомоги для аналізу ефективності управлінського рішення; 2) своєчасного виявлення та аналізу суспільних проблем, тенденцій соціального розвитку, альтернатив, конфліктних ситуацій і т.п.; 3) моделювання проблем, вибору методів їх вирішення, оцінки наслідків; 4) забезпечення інформаційного супроводу підготовки та впровадження управлінського рішення; 5) підготовки тематичних, прогнозних, аналітичних матеріалів, довідок, що ґрунтуються на результатах якісних емпіричних дослідженнях тощо» [10]. Важливість включення науково-соціологічної складової в процес управління, що суттєво сприятиме осягати закономірності розвитку та враховувати динаміку соціальних змін, підтверджується словами академіка Г.В. Осипова, який вважає, що «вирішення поставленого завдання – включення соціології в систему наукового управління є важливим інтеграційним фактором двох культур, що знаходяться в суперечності – культури влади і культури науки» [12, 34]. Таким чином, в процесі прийняття управлінського рішення необхідне застосування сучасного методологічного інструментарію, що передбачає забезпечення якісного збору інформації (в тому числі і соціологічної) та відповідних інформаційних технологій, які дозволятимуть обробляти вказану інформацію.

Управлінські функції, які здійснюються органами державної влади різних рівнів відрізняються за своїм масштабом та змістом. Проте сьогодні залишається вкрай актуальною дискусія про вирішення дихотомії «централізація-децентралізація» державного управління. Враховуючи події, які мають місце в нашій державі, правильне та науково обґрунтоване розмежування управлінських функцій між місцевою та центральною владою стає фактором збереження всієї державно-управлінської системи. Вирішувати проблеми наукового обґрунтування та забезпечення раціональних форм управлінської діяльності потрібно за принципом невідкладності, адже «надії, що створювані сьогодні проблеми вирішать наступні покоління, все більше втрачають сенс. «Віддалені» наслідки управління лягають на керівників часом раніше, ніж буває досягнута безпосередня мета. Врахування співвідношення і взаємодії механізмів управління та самоорганізації в інтересах стабільності

і розвитку стає все більш необхідною умовою як досягнення безпосередньої мети, так і ефективності управління в цілому» [15].

ВИСНОВКИ

Отже, для забезпечення дійсно наукового управління соціальними процесами та системами і, водночас, формування засад сталого розвитку суспільства, необхідним є вирішення низки завдань, серед яких виокремимо такі:

- адекватне досягнення загальних закономірностей розвитку суспільства;
- сприятливі економічні передумови для забезпечення сталого розвитку;
- формування управлінської суб'єктності (на відміну від існуючої суб'єктивності) у осіб, що приймають рішення;
- кардинальна трансформація суспільних відносин у напрямку їх гуманізації в контексті забезпечення поступу суспільства до «дійсного гуманізму»;
- розвиток високого рівня освітньо-наукової сфери та інноватики;
- максимальне використання потенціалу інформаційних технологій з врахуванням вже існуючого досвіду (на кшталт ЗДАС) та ін.

Вирішення цих завдань потребуватиме подальших наукових пошуків та розвідок у царині наукового управління суспільними процесами.

Список використаних джерел

1. Casbarra C, Amitrano C.C., Alfano A., Bifulco F. Smart city governance for sustainability // Claudia Casbarra, Cristina C. Amitrano, Annunziata Alfano, Francesco Bifulco / The 2nd Human And Social Sciences at the Common Conference. 17-21 November, 2014. – Zilina: Publishing Institution of the University of Zilina, 2014. – P. 17-22.
2. Willke H. Smart Governance: Governing the Global Knowledge Society / Helmut Willke. – Campus Verlag, 2007. – 250 p.
3. Scholl H.J., Scholl M.C. Smart Governance: A Roadmap for Research and Practice. / Hans J. Scholl and Margit C. Scholl // In iConference 2014 Proceedings. – 2014. – P.163–176. Режим доступу: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/47408/060_ready.pdf?sequence=2
4. Smart Governance in a Smart Nation A Singapore perspective // Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/sg/Documents/risk/sea-risk-smart-governance-thought-leadership-noexp.pdf>
5. Waller-Hunter J. Mondialisation: la gouvernance au service du développement durable // Problèmes économiques – №2764. – P., 2002.– P.3–9.
6. Александров Н.Н. Социология и научное управление обществом / Н.Н. Александров // Социология в системе научного управления [Электронный ресурс]: Материалы IV Всероссийского социологического конгресса / ИС РАН, ИСПИ РАН, РГСУ. – М.: ИС РАН, 2012. – 1 CD-ROM.
7. Булак А.Г. Феномен управления в историческом процессе / А. Г. Булак. – Дис.. на соиск. учен. степени канд. философских наук по спец. 09.00.11 – Социальная философия. –Красноярск, 2009. – 165 с.
8. Гаевський Б.А. Сутність наукового управління суспільством / Б.А. Гаевський. – К.: Товариство «Знання», 1972. – 48 с.
9. Григоренко Д.Е. Научное управление обществом: философско-методологический анализ / Д.Е. Григоренко. – Красноярск: 2012. – 244 с.

10. Єрескова Т. Соціологічне забезпечення прийняття управлінських рішень як чинник ефективності в діяльності в системі державного управління / Т. Єрескова // *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. – Вип. 15. – Донецьк, 2009. – С. 254-257.
11. Маркс К. Капітал. Том 1. / Карл Маркс, Фридрих Енгельс / *Сочинения*. – Т.23. – М.: Государственное издательство политической литературы, 1960. – 908 с.
12. Осипов Г.В. Проблемы включения социологии в систему управления российским обществом. Доклад на IV Всероссийском социологическом конгрессе / Г.В. Осипов // *Социальная политика и социология*. – № 1. – 2012. – С.26-34.
13. Потресов Д.К. Концептуальная модель управления устойчивым развитием социально-экономической системы / Д.К. Потресов // *Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал)*. – Выпуск № 12. – том 5. – 2010 – С. 212-223.
14. Сморгун Л.В. В поисках управляемости: трансформация теории публичного управления в XXI веке / Л.В. Сморгун // *Вестник Санкт-Петербургского университета*. – 2011. – Сер. 6 – Вып. 4 – С. 85-96.
15. Шабров О.Ф. Управление и самоорганизация как факторы стабильности и развития / О.Ф. Шабров // *Эффективные технологии в системе государственного и муниципального управления*. – Майкоп–Ростов н/Дону: Изд-во СКАГС. – 1999. – С.180-194.

References

1. Casbarra C, Amitrano C.C., Alfano A., Bifulco F. Smart city governance for sustainability // Claudia Casbarra, Cristina C. Amitrano, Annunziata Alfano, Francesco Bifulco / *The 2nd Human And Social Sciences at the Common Conference*. 17-21 November, 2014. – Zilina: Publishing Institution of the University of Zilina, 2014. – P. 17-22.
2. Willke H. Smart Governance: Governing the Global Knowledge Society / Helmut Willke. – Campus Verlag, 2007. – 250 p.
3. Scholl H.J., Scholl M.C. Smart Governance: A Roadmap for Research and Practice. / Hans J. Scholl and Margit C. Scholl // *In iConference 2014 Proceedings*. – 2014. – P.163–176. Available at: https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/47408/060_ready.pdf?sequence=2
4. Smart Governance in a Smart Nation A Singapore perspective // Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/sg/Documents/risk/sea-risk-smart-governance-thought-leadership-noexp.pdf>
5. Waller-Hunter J. Mondialisation: la gouvernance au service du développement durable // *Problèmes économiques* – №2764. – P., 2002.– P.3–9.
6. Aleksandrov N.N. Sociologiya i nauchnoe upravlenie obscestvom [Sociology and scientific governance of society] / N.N. Aleksandrov // *Sociologiya v sisteme nauchnogo upravleniya [Elektronnyy resurs]: Materialy IV Vserossiskogo sociologicheskogo kongressa* / IS RAN, ISPI RAN, RSSU. – М.: IS RAN, 2012. – 1 CD-ROM. (In Russian).
7. Bulak A.H. Fenomen upravleniya v istoricheskom processe [The phenomenon of governance in the historical process] / A. H. Bulak. – PhD thesis for a degree social philosophy - 09.00.11 – Krasnoyarsk, 2009. – 165 p. (In Russian).
8. Haievskiy B.A. Sutnist naukovoho upravlinnia suspilstvom [The essence of the scientific governance of society] / B.A. Haievskiy. – К.: Tovarystvo «Znannia», 1972. – 48 p. (in Ukrainian).

9. Hryhorenko D.E. Nauchnoe upravlenye obshchestvom: fylosofsko-metodolohycheskyi analiz [The scientific governance of society: philosophical and methodological analysis] / D.E. Hryhorenko. – Krasnoiar'sk: 2012. – 244 p. (In Russian).
10. Yereskova T. Sotsiolohichne zabezpechennia pryiniattia upravlinskykh rishen yak chynnyk efektyvnosti v diialnosti v systemi derzhavnoho upravlinnia [Sociological provide management decisions as a factor of efficiency in public administration] / T. Yereskova // Metodolohiia, teoriia ta praktyka sotsiolohichnoho analizu suchasnoho suspilstva. – Vyp. 15. – Donetsk, 2009. – P. 254-257. (in Ukrainian).
11. Marks K. Kapytal. Tom 1. [Capital] / Karl Marks, Frydrykh Enhels / Sochyneniia. – T.23. – M.: Hosudarstvennoe yzdatel'stvo polytycheskoi literatury, 1960. – 908 p. (In Russian).
12. Osypov H.V. Problemy vklucheniia sociologii v sistemu upravleniia rossiskim obscestvom. Doklad na IV Vserossiskom sociologicheskom kongresse [Sociology of inclusion issues in Russian society management system. Report at the IV All-Russian Congress of Sociology] / H.V. Osypov // Socialnaia politika i sociologiia. – №1. – 2012. – P.26-34. (In Russian).
13. Potresov D.K. Potresov D.K. Konceptualnaia model upravleniia ustochivym razvitiem socialno-ekonomicheskoi sistemy [Conceptual model of sustainable development governance of socio-economic system] / D.K. Potresov // Gorny informacionno-analiticheski biulleten (nauchno-tehnicheskii zhurnal).. – Vol. 12. – tom 5. – 2010 – P. 212-223. (In Russian).
14. Smorhunov L.V. V poiskah upravliaemosti: transformaciia teorii publicnogo upravleniia v XXI veke / L.V. Smorhunov // Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta [Bulletin of St. Petersburg State University] – 2011. – Ser. 6 – Vol. 4 – P. 85-96. (In Russian).
15. Shabrov O.F. Upravlenie i samoorganizatsiia kak faktory stabilnosti i razvitiia [Governance and self-organization as factors of stability and development] / O.F. Shabrov // Effektivnye tekhnologii v sisteme gosudarstvennogo i munitsipalnogo upravleniia [Efficient technologies in the system of state and municipal government]. – Maykop–Rostov n/Donu: SKAGS. – 1999. – P.180-194. (In Russian).

Мельниченко Анатолий. Научное управление общественными процессами и системами как залог устойчивого развития социума

В статье предпринята попытка рассмотреть феномен научного управления общественными процессами как фактор обеспечения устойчивого развития общества. Автор указывает на необходимость возрождения идей научного управления обществом, реализуя их через современные формы управленческой деятельности, в том числе из-за технологии электронного управления. Автор указывает на противоречивые тенденции привлечения достижений научной деятельности в сфере управления акцентируя внимание на необходимости гуманизации управленческих отношений через трансформацию общей системы общественных отношений. В работе предложено авторское трактование научного управления общественными процессами и системами как качественно нового типа социального управления. Проанализированы некоторые идеи современных исследователей проблем научного управления обществом. Отдельное внимание автор уделяет вопросам социологического обеспечения управленческой деятельности и значению социологической информации в управлении. В выводах автор формулирует основные задачи, выполнение которых необходимо для обеспечения научного управления обществом и, соответственно, его устойчивого развития.

Ключевые слова: *научное управление обществом, устойчивое развитие общества, электронное управление, социологическая информация*

Anatolii Melnychenko. The scientific governance of social processes and systems as a key to sustainable development of society

The article attempts to examine the phenomenon of the scientific governance of social processes as a factor of sustainable development of society. The author points to the need to revive the ideas of scientific governance of society by implementing them through modern forms of governance, including due to the e-governance technology. The author points to the contradictory tendencies attract achievements of scientific activity in the field of management focusing on the need for the humanization of management's transformation of relations through a common system of social relations. The paper offers the author's interpretation of the scientific governance social processes and systems as a qualitatively new type of social governance. He analyzed some of the ideas of modern researchers of the problems scientific governance of society. Special attention is given to issues of sociological support management activities and the importance of sociological information in governance. In the conclusions the author formulates the basic tasks that must be fulfilled to ensure scientific management of society and, consequently, of its sustainable development.

Keywords: *scientific governance of society, sustainable development of society, e-government, sociological information*